Inträdestal i Döda Akademien

(med början nerifrån)

Platons inträdestal i Döda Akademien

Var hälsad, du bildningens högtidsskara!

Att i detta andehistoriska, tidlösa ögonblick, tillsammans med er få inviga Andevärldens första litterära och filosofiska akademi, väcker ödesmättade minnen till liv av det ögonblick då jag i Athen fick inviga vår första jordiska akademi.

Då var bildningens framtidshorisont liksom hängande på vårliga syrenbuskar, då hälsade vi världen med ett barns ohämmade ögon.

Men nu, när vi inte längre hälsar världen, utan sitter utanför den på trappan, gråtande som Herakleitos, nu har bildningen plötsligt hittat hem till den första, platonska akademins vårliga buskar, låt vara att de nu sträcker sina knoppar mot en annan värld.

För vad är väl denna akademi, annat än ett återställande av den första akademin, där alla vetenskaper ännu var intregrerade, där fackidiotin ännu var oss främmande, där vi ännu tänkte i barndomens kosmiska enhet?

Bröder, ni har alla lyssnat till min klagan över Svenska Akademiens bristande intresse för filosofin, denna den högsta av vetenskaper, ja, deras bristande intresse för annat än skönlitteratur. Ni minns alla min klagan över de stora litterära filosofernas frånvaro i nobelprisets historia, filosofer som Walter Benjamin, Oswald Spengler och Jacques Derrida. Ni vet att jag alltid ansett Svenska Akademien som själva centrumspegeln för den internationella humaniorans stigande fackidiotisering - ja, jag profeterade redan i början av akademins historia om att de till slut t.o.m. skulle göra sig av med sina sista representanter för kyrkan och filosofin, och sitta där på sin ålderdoms dagar som en skara marmorstatyer över skönlitteraturens död, som är dess inkrökthet i sig själv.

Därför är min glädje så översvallande stor när jag i denna stund inte bara ser skönlitteratörer, utan även filosofer och teologer framför mig, att jag får se in i ögonen på filosofer som Sören Kierkegaard, Emanuel Swedenborg, Friedrich Nietzsche och Pontus Wikner, teologer som Frédéric Godet, Poul Madsen, Elias Aslaksen, Jesus från Nasaret och Lars Larsen.

Att detta därför inte är en litterär akademi i vanlig mening, torde redan vara klart för er. Överhuvudtaget spelar romanens form en mycket obetydlig roll bland oss, Hölderlin är faktiskt den enda av oss som skrivit något som närmar sig romanens formvärld. Vilket är desto mer glädjande som jag alltid betraktat den moderna, prosaiskt episka romanen som den lägsta formen för sublim litteratur. Att det motsatta tycks vara fallet inom Svenska Akademien, skall inte överraska oss, emedan denna romanläsande skara följt den övriga kulturella dekadensen hack i häl.

Vi är alltså, enligt min nogranna kulturhistoriska analys, andevärldens motsvarighet till den första platonska akademin. I och med oss har en återintegration av humaniora blivit född. Jag känner något av en renässansisk, da Vinciansk universalgenialitet i luften, det darrar av salta droppar från en ur medelhavet återuppstigen Venus, det antika arvet uppstämmer i ett sista, prometheanskt förtvivlat trots-rop från avgrunden.

På basen av mina tidigare platonsk-akademiska erfarenheter, fruktar jag dock att även denna akademi med tiden skall gå mot allt större specialisering, och därmed dela de jordiska akademiernas öde. Men så länge vi är kritiskt medvetna om orsaken till specialiseringen, nämligen systematiseringen av förnuftet, bör vi kunna utvecklas mot en allt större integration. Och som Pontus Wikner sade i sitt inträdestal, finns det ingen annan utväg ur dekadensen än att stiga ut ur själva den samhälleliga strukturen i Nya Jerusalem, eftersom det till syvende og sidst är den som är upphovet till vår intellektuella systematisering. Jag har därför, liksom Wikner, planer på att nedmontera mitt arbete som professor vid estetiska fakulteten i staden, och övergå till ett liv som fristående intellektuell, tillsammans med andra intellektuella anarkister i skogarna. Och jag

manar er alla att börja smida liknande planer.

Bröder!
Endast så kan vi rädda denna återuppståndna platonska akademi från sin kommande undergång.

Amen.

P.S. för att inte den obildade pöbeln skall reta sig på mig och kalla mig sinnessjuk, så bör det sägas att dessa inträdestal i Döda Akademien är delar av ett romanprojekt jag skriver på, som jag lägger upp på bloggen till allmänhetens prövning. För tusan, identifiera inte författaren med sina romanpersoner! Det är litteraturens regler på söndagsskolenivå, och avslöja för tusan inte er brist på bildning!
2008-jan-15 @ 12:58 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (6) Trackbacks (0)

Pontus Wikners inträdestal i Döda Akademien

Ärade församling.

Att blifva invald i eder skara är för mig att blifva döpt i Den Helige Ande, blifva nedsänkt i edert själslif, för att uppstå till all eder sammansatta ädelhet och bildning.
Vänner, jag har aldrig vetat af något annat andedop än det bildningens salta katharsisvatten i hvars ström jag en gång i tidernas begynnelse blef nedsänkt af gudarna...
Och jag kommer aldrig att acceptera något annat andedop än detta...vad pingstkyrkor och andra kyrkor än måtte yttra derom...

Den fysiska frånvaron af vår ständige sekreterare är mig en stor smärta, och jag förstår tillfullo Emanuel Swedenborgs tvifvel på Larsens lämplighet för detta heliga uppdrag. Jag vill dock uppmana eder att begrunda den närvaro som alltid gömmer sig i frånvaron, och som får denna tomma stol i vår mitt att stilla glöda.

Jag har med stort intresse följt vår ständige sekreterares pilgrimsfärd hittills, och räknar med att ni också är väl informerade. Och som ni vet, diskuteras det lifligt i Nya Jerusalem kring det som sker inom Larsen. Jag vet icke om nyheten har nått edra öron, men igår kväll sände Danton och Robespierre ut ett bref till verlden, inspirerade af Larsen, som ljöd ungefär således: *"Ickevålds-anarkister i alla länder, förenen eder!! Nu hoppa vi af Titanic. Svindel nu eller aldrig! Sätten ut lifbåtarna! Byggen flera lifbåtar så att flest möjligt ryms med."* osv. osv. Efter dessa uppmaningar följde en mängd afskräckande exempel på revolutioner under historiens gång, med "Gören icke som vi gjorde den gången, gören icke som de, gören icke som de", jämte uppmaningar till alla att taga lärdom af hela vårt historiska arf. Deras helhetskonklusion uppå allt detta var att endast ickevåldet, eller den pacifistiska anarkismen, stod kvar som det enda i större skala obepröfvade politiska alternatifvet. De visste dock icke om detta alternatif skulle visa sig dugligt när det omfattades af massorna, derföre varnade de alla för att hoppa - det fanns ingen garanti för att fallet fångades upp af "Något" eller "Någon". Var och en som hoppade, skulle endast hoppa därföre att Titanic nu var öfverspelat som alternatif, och vi numera icke hade något annat alternatif än ickevåldsanarkismen, så som den utformats i ett antal historiska personer som Jesus, Thoreau, Gandhi, Martin Luther King och Nelson Mandela.

Jag önskade medtaga Dantons och Robespierres bref i detta inträdestal, ity jag själf ämnar hoppa. Jag har hittills lefvt som vilken intellektuell som helst i Nya Jerusalem, ett ganska normalt borgerligt lif, visserligen utan större lyx, men på det sätt jag lefvde det under mitt jordelif, ständigt försörjd af staten. Vår ständige sekreterares ständige fysiske frånvaro på våra

sammankomster i Nobelbiblioteket, har blifvit för mig en vädjan om att göra det jag alltid har tänkt, dvs. att lefva min filosofi, då jag tidigare blott tänkt den. Hafven I tänkt, bästa kolleger, på att I för det mesta hållen kroppen borta från eder filosofi, trots att hela 1900-talsfilosofin är som besatt av kroppen och engagemanget? I veten nog innerst inne att I icke bryten med modernismen och idealismen så länge I icke gören det med kroppen. Tanken, mina vänner, går icke längre att isolera från kroppen. Man måste lefva sig fram till lösningarna på de filosofiska problemen på kroppens och lidandets väg.

Jag frukar dock för "massornas uppror", för att tala med Ortega y Gasset. Mitt största filosofiska problem för närvarande, tror jag är huru jag skall lyckas lägga friheten i pöbelns hand utan att den skall skära sig själf till döds med den. Jag fruktar att jag måste bli lika sträng mot pöbeln som jag varit mot mig själf alltsedan mina tunga ungdomsår, genom att inte acceptera något annat dop i Helig Ande än bildningens salta katharsisvatten. Det finns ingen omväg till framtiden, ingen oförmedlad tillgång till morgondagen. Ack, den vägen går endast genom hela vår historia, den vägen går endast genom hela vårt upplysningsarv, och någon annan väg finnes icke.

Äfven idag är porten trång och vägen smal.
2008-jan-07 @ 15:56 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (5) Trackbacks (0)

Emanuel Swedenborgs inträdestal i Döda Akademien

Ädle företrädare för den ny-jerusalemitiska andekonsten.

Jag kan icke nog uttrycka min tacksamhet öfver att få stå här idag midt ibland eder, och skåda in i edra himmelska anleten. Icke är det min förtjänst att hafva blifvit invald, men det måtte ha ingått i Guds stora, outgrundliga rådslut.

Det har gått en tid sedan vi fingo lyssna till det senaste inträdestalet. Allt har gått så trögt sedan vår ständige sekreterare icke längre deltar fysiskt med sin kropp her i Nobelbibliotekets läsesal, utan endast deltar med sitt undermedvetna, vilket förefaller mig ganska abstrakt, jag kan inte riktigt relatera till honom, jag vet inte om han finns här i verkligheten, eller om det bara var ett svepskäl för att undgå de tunga plikter som ligga öfver hans axlar.

Ja, i sanning, det förefaller mig som om verksamheten i Döda Akademien liksom har stannat upp sedan vår ständige sekreterare höll sitt andra inträdestal i ordningen. Det skedde något inom honom där. Jag vill icke tolka det som att han kom till tro på oss andars existens i platonsk-teosofisk bemärkelse, men något hände. Jag har läst någonstans att han fortfarande är materialist, förnekande andeverldens existens. Vad var det då han uttryckte i sitt senaste inträdestal? Ja, många tolkningar deraf hafva nu framgått ibland oss. Jag har försökt sätta mig in i hans eskatologiska tänkande, och läst mig in på modern teologi, för att förstå huru han kan förneka andeverldens existens, och ändå tala till oss som om vi funnos. Deribland har lektor Erland Sundströms lilla bok "Odödlighetstanke och uppståndelsetro" varit mig till synnerlig upplysning. Äfven Jürgen Moltmanns eskatologiska teologi har lärt mig mångt och mycket. Det synes mig som om gudsriket för Larsen helt och hållet är något som "kommer", som är framför oss, och som han i första hand förhåller sig till genom hoppet. Himmelriket är "nära", men icke i spiritistisk, utan eskatologisk bemärkelse. Så har jag förstått att vi böra upptaga allt herr Larsen säger, ty han är nu en gång en råbarkad materialist, och mina omvändelseförsök härvidlag hafva varit till ingen nytta.

Det senaste jag själfv hörde ur hans mun om våra tvistemål huruvida han trodde på vår existens eller inte, var att han bad oss sluta tvista, eftersom dessa våra diskussioner rörde sig i en diskurs, som inte gjorde någon rättvisa åt hans tankar. Vi funnos i Guds minne, sade han, och detta var nog för honom till att vilja relatera till oss och samtala med oss. På vilket sätt vi funnos i Guds minne, derom kunde han inget veta, förutom det han visste om människors bevarande af de afdöda i sina minnen. Men eftersom hans gudstro icke var en analogi till hans förhållande till människor, kunde han icke utsäga något om arten af Guds egen minnesverksamhet. Och vad man icke kunde tala om här, derom ville han tiga, alltså förblifva en förhärdad materialist. Detta gjorde mig ondt i hjertat.

Vi hafva också nu haft långa diskussioner huruvida vi bör byta ut Larsen mot en annan jordisk skald, som kunde närvara fysiskt vid våra sammankomster här i börshuset. Om vi skulle taga tag i Malte Persson eller någon sådan der lite mer bildad skald, och påverka dennes undermedvetna till att physiskt ansluta sig som vår ständige sekreterare. Att jag är af denna åsikt, torde nu vara rätt klart, och jag hoppas få flera af eder att ansluta sig till mig. Jag har tyvärr endast Platon och Pindaros på min sida än så länge, dessa två som också hafva blifvit förtörnade öfver Larsens materialism. Ty den har till följd, att vi som tro på vår egen påtagliga existens i en andeverld, fattad i spiritistisk mening, upplefva oss förbisedda af Larsen, ja, vi upplefva faktiskt att han ignorerar oss fullkomligt. Vi kunna liksom icke tala till honom på vanligt sätt. Och dessutom tvifvla vi uppenbart på att han verkligen finns på stolen här när vi skola förrätta våra sammankomster. Ty för oss är himmelriket något mycket physiskt och materiellt, och icke som Larsen tror - enbart något eskatologiskt. Att Larsen skulle förhålla sig till hela Döda Akademien som något enbart eskatologiskt, anser jag vara djupt underlägset hans förstånd, och jag förstår icke varför flera af eder icke uppröras öfver detta, och afsätta honom från sin post.

Efter att nu hafva sagt min mening i dessa tvistespörsmål, vill jag slutligen lyfta ögonen från mörkret fram emot en rikare och mer physisk förbindelse med jorda-andarne, att vi måtte blifva lefvande och verkliga för Sveriges befolkning. Derigenom skulle vi vinna en större makt öfver sinnena, och verkligen blifva det alternatif till Svenska Akademien som vi från första början önskade vara, till upprättelse af himmelriket på jorden. Må vi derföre icke frukta för att synas och höras, eftersom vi hafva ett evangelium att förkunna, nemligen budskapet om andens odödlighet. Det är ett obegränsningens evangelium, en aldrig upphörande evolution i efvigheters efvigheter. Emot denna salighet må alla andra läror förblekna, deribland den oförskämda begränsningens etik och estetik vi ständigt hafva tvingats möta hos vår nuvarande ständige sekreterare.
2007-nov-24 @ 14:47 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Lars Larsens inträdestal i Döda Akademien

Kära bröder i Herren.

Det är i djup undran och bävan jag står här inför er, och konstaterar att jag talar till er som vore ni levande människor som jag. Vem har väckt upp er för min skull, vem har spelat på mina tankars svidande strängar med era livslevande händer?

Jag, en ensam uteliggare, utan några yttre tecken på att det är verkliga aktörer i en i verkligheten existerande andevärld som plockat upp mig, utan garantier för att det inte bara är min fantasis gyllene önskedrömmar, jag har blivit döpt i Swedenborgs helige ande, för att uppstå till liv i er verklighets sinaiska närhet.

Hittills har jag låtsats inför omvärlden att detta var en simpel lek, en teater. Jag ville inte erkänna att jag innerst inne från första stund trodde att andevärlden i verkligheten hade öppnat sina armar för mig, för att leva i mig som livet självt. Jag vågade inte ta risken att bekänna detta, eftersom den svenska kultureliten är impregnerad av skepticism; jag skulle enbart göra mig till åtlöje.

Varför tar jag då steget ut idag, och bekänner min kristna, swedenborgianska tro för Sverige? Måhända finns Mohamed Omar med där i bakgrunden, och den spirande postnationalistiska nationalromantiken med dess snart för allmänheten läsbara manifest, något som till slut kommer at tvinga mig att ta ställning. Jag kommer återigen ner i det existentialistiska valet; ska jag välja sakernas tillstånd, eller ska jag välja idealet. Bröder, jag offentliggör mitt beslut idag: Jag väljer idealet. Det absurda. Det finns ingen annan utväg för mig. Och då blir jag tvungen att välja de ideal jag redan har skapat mig under åratal av studier, vilket numera råkar sammanfalla med er här i Döda Akademien. Jag väljer er framför sakernas tillstånd, även om jag saknar garantier för er verklighet.

Jag är medveten om att det är en skandal att jag står fram här och säger mig tro på er verklighet i andevärlden, att jag säger mig tro på min egen förmedling av era tal och texter, att ni i verkligheten skulle aktivt gripa in i min fantasis banor. Må det vara en skandal; då är det hoppets skandal, som Unamuno sade, och en skandal jag gärna kan dö på, även om det sedan, efter dödens inträdande, skulle visa sig vara ett självbedrägeri.

Vad har väl diktaren för andra villkor än att tvingas bruka sig av ordens skandalösa kött? I sanning, de diktare som inte vill

kännas vid någon tro på de ord de brukar, i all deras nakna styggelse, de diktarna har slutat dikta i verkligheten, skrev de än tjogtals med böcker; de har accepterat sakernas tillstånd på ett moraliskt oförsvarbart och konstnärligt utarmande sätt. De är likgiltighetens och oansvarlighetens antidiktare, de är apatins och djuriskhetens gapande fångar. Men låt mig bröder, i alla fall få hoppas på moralen. Låt mig få hoppas på moralen, om än i hägnet av den begränsningens etik jag förespråkar och som hindrar mig från allt politiskt engagemang, låt moralen i alla fall få vara min sista utpost i en meningslös värld, låt mig postulera moralens *minima metaphysica*, eller varför inte vägran att respektera den judiska Förintelsen, som min sista utpost, som min sista hållpunkt, som skall försvara varför jag väljer er idag, väljer att tro på er verklighet. Det är förtvivlans enda hållpunkt, det är den oförbätterlige alkisens sup sublimerad.
Så går jag då in i Swedenborgs villkor i en cynisk värld, och hälsar alla misstankar om galenskap med Swedenborgs egen aristokrati.

I Faderns, Sonens och den Helige Andens namn,
amen.
2007-okt-11 @ 16:33 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Jesus från Nasarets inträdestal i Döda Akademien

Kära bröder i Herren.

Vi är många här som inte riktigt har förstått varför vi blev invalda i denna litterära akademi. Jag är en av dem.
Jag har egentligen aldrig haft genuint litterära intressen. Jag har alltid sett det som min kallelse att gå omkring och lindra den nöd människor befinner sig i, genom att bota sjuka, utdriva onda andar, och predika Guds rike för de fattiga. Skall jag vara ärlig, ser jag med en viss skepsis på det arbete som föregår här. Denna skepsis delar jag främst med Poul Madsen och Elias Aslaksen, men också delvis med Frédéric Godet och Verner Boström. Måhända kommer denna skepsis just av vår bristande förtrogenhet med den sköna litteraturen. Jag är dock mer benägen att tolka den som en reaktion i min själ på det som så alltför tydligt påminner mig om det skriftlärda klimatet bland de judar som en gång korsfäste mig. Det finns en maktfullkomlighet i Döda Akademien, ett pöbelförakt, som gör mig ont. Varför sitter vi och silar myggorna i våra texter, medan vi låter kamelerna springa fritt? Varför dessa litterära skygglappar, denna inavlade, fega esteticism, medan människogråten på gatorna skallar i våra inre öron? Bröder, så har de skriftlärda och fariséerna gjort i alla tider. De sitter ombonade bland sina böcker, trygga på sina lärosäten, och samlar girigt på alltmer av det kulturella kapital med vars hjälp de hävdar sin överlägsenhet över pöbeln. De lyfter inte ett finger för att trösta den övergivna åldringen i sjuksängen, inte en bön för de sjuka, bara detta eviga ältande av hjärnans funktioner. Och så denna förlamande nihilism! Själv Korasin och Betsaida hade starkare tro än dessa förlamade dagens litteratörer, som låtit problematiseringen av allting problematisera själva den praktiska handräckningen till sin nästa, som ligger där och förblöder på gatan. Men tro mig, skulle de se en sådan människa ligga blödande på gatan någon dag, så lovar jag att de skulle skynda till hjälp. Inget kan få vårt undermedvetna att förneka och glömma vår grundläggande samhörighet med vår nästa, inte ens alltings meningslöshet. Men när blodet är psykiskt, när människorna förblöder i sitt inre, då är det få som inte sätter skygglapparna på som leviten en gång inför rövaren i diket på sin väg till Jeriko.
Varför har jag då accepterat mitt inval? Jag vet inte bröder. Jag vet faktiskt inte. Jag tror inte riktigt jag visste vad jag gav mig in på. Jag föreställde mig ett äldsteråd likt de tjugofyra äldste i Uppenbarelseboken, fulla av Herrens ande och visdom, satta att styra med barmhärtighet över folkslagen. Men jag ser att ni inte är beredda att styra så som min Fader har lärt mig - genom att stiga ner från maktens himmel för att lida och dö för folket. Jag ser att ni låser er in på era egna kammare, och sitter där med era böcker dag ut och dag in. Ni har igen tro på medlidandets omskapande kraft, ingen tro på Guds helande och läkande krafter genom bönen, ingen tro på samhällsengagemang överhuvudtaget. Jag kan hålla med er om att det inte tjänar något till att arbeta för de rådande strukturerna, och hjälpa folk in i dem. Men finns det inget alternativ till den förlamning jag ser er stadda i? Finns det ingen möjlighet att arbeta för att myndigförklara människan, att ställa henne in under den Eviges herradöme, fri och myndig inför samhällsstrukturerna? Jag menar inte att jag arbetar för ett politiskt uppror.

Nej, Guds rike är inom oss. Guds rike är något inre, något oberoende. Ett sådant myndigförklarande av människan åstadkommer vi inte genom litteratur allena, utan genom Guds kraft verksam genom våra händer och våra läppar ute bland folket. Ni tycks ännu stå i ett slags traumatiskt förhållande till de politiska krafternas destruktivitet, dem vi blev vittne till under 60- och 70-talet. Ni har gått över till det andra diket, uppgivenhetens och likgiltighetens konst. Finns det ingen transcendens förbi den löjliga dikotomi ni upprätthåller i era sinnen? Något bortom motsättningen mellan politisk-realistisk och esteticistisk-postmodernistisk konst? Inte så att jag skulle kräva av er alla att ni omvände er och kom till tro på Herren. Det jag förespråkar är i grunden bortom en sådan horisont; det gäller själva moralen, själva hjärtats relation till sin nästa oberoende av någon högre verklighet. Jag håller med Godet om att det hellenska har varit dominerande hittills, och i hög grad står med skulden till det moraliska förfall vi ser i vår kultur, och även bland oss i Döda Akademien. Det hebreiska har en helt annan fokus på det moraliska som filosofins hjärta, där det hellenska har haft *theoria* - den intellektuella åskådningen - i fokus. Vi kommer inte ifrån vårt vara-i-världen som ett vara-inför-den-Andres-ansikte. Vi är nödgade att relatera, att ta ställning. Vi är dödsmärkta med den paradisiska oskuldens eviga frånvaro, med det moraliska ansvaret som vårt Kainsmärke.

Detta ansvar kan vi inte ta i litteraturen allena. Vi måste ut i den verkliga världen, och ta ansvar för vår omgivning. Inte på ett anorektiskt sätt, utan på det sätt Fadern har lärt oss; han som vilar från sina gärningar.

Få se hur länge jag står ut i ert sällskap, kära vänner. Jag känner inga förpliktelser inför er till att stanna för gott. Min maning skall dock ljuda över era huvuden från och med nu; jag kallar er till herdar för Israel. Jag kallar er att söka den uppfyllelse av den Helige Ande, som gör er istånd att gå ut bland folket som Guds egna profeter. Såväl Nya Jerusalem som Stockholm väntar på sin andeutgjutelse, den har ännu inte kommit, profeterna lyser med sin frånvaro. Men Guds rike är nära. Och evangeliet predikas redan för de fattiga.

2007-okt-04 @ 15:52 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (1) Trackbacks (0)

Frédéric Godets inträdestal i Döda Akademien

Kära bröder i Herren

Att en gammal bibelexeget som jag har blivit invald i denna högvördiga världsakademi, betraktar jag som ett lika stort under som att en Lars Hartman eller Tryggve Mettinger plötsligt invaldes i Svenska Akademien. Bland Vitterhetsakademiens ledamöter sitter det ju flera exegeter, däribland just Mettinger och Hartman, men den senaste exeget som fyllde en stol i Svenska Akademien lär har varit den ädle Waldemar Rudin, invald i slutet av 1800-talet. Detta tror jag sammanhänger med att få exegeter efter Rudin haft en liknande klassisk spännvidd som han, för att inte tala om den frånvaro av estetiskt sinnelag som oftast präglat den moderna exegetiken. En bibelteolog som Jean Paillard utgör visserligen ett lysande undantag i samtiden, och pockar på efterföljare. Här finns spännvidden, en exeget med sinne för skönlitteraturen, som kommit till lysande uttryck i boken "Du skickade en salamander".

Att jag själv skulle ha ett sådant estetiskt sinne, har jag fått höra ett flertal gånger av er, som en motivation till varför ni valde in mig. Jag förnekar ej heller att ni måhända har rätt. Den gamle Tholuck, av vilka jag tog mina tidigaste och varaktigaste intryck, var själv en sådan skönskrivande exeget, som stått för mig som fullkomningen av den bibliska receptionen. Tholuck brände in i mig den spekulativa, romantiska teologiens, genom pietismens innerlighet renade uppståndelse i den bibliska exegetiken, och fick mitt hjärta att brinna för de bibliska texterna och deras språk på samma sätt som mitt hjärta brann för min Frälsare. För mig har de bibliska texterna alltid varit mer poesi än prosa, den judiska motsvarigheten till Homeros och Pindaros sånger. Att inte alla har haft samma inställning, måhända kan skyllas på den gamla lutherska ortodoxiens krafter. Trots att Wallin och romantiken undanröjde många hinder för den bibliska poesiens rätta förståelse i Sverige, tycks mig aldrig bibeln ha uppnått samma status som de grekiska och romerska klassikerna, vilket kan skönjas i att de bibliska texterna lyser med sin nästan totala frånvaro i den gigantiska textsamlingen för litteraturvetenskapens studenter som Gunnar D. Hansson m.fl. redigerade för ett år sedan. Den svenska litteraturen tycks fortfarande leva i ett pubertalt uppror mot den forna, icke längre existerande kyrkliga överhögheten. Ett slags trauma ifrån kyrkans forna förtryckarmekanismer tycks förmörka sinnet hos svenskarna, så att de ej ser skönheten i det bibliska, utan alltjämt relaterar till det som en uppsättning förtryckande dogmer och mosaiska föreskrifter, som vore de fortfarande ungdomar i uppror. En

stor klyfta reser sig mellan den profan-litterära institutionen och kyrkan, våra två huvudsakliga, klassiska kulturbärare.
För den som har sinne för det semitiska och dess egenart, framstår dock bibeln i mångt och mycket som estetiskt likvärdigt de gamla grekiska och romerska klassikerna. Hur mycket sämre är väl Höga Visan än Sapfo? Eller Predikaren i jämförelse med Horatius? Det bör på det bestämdaste hävdas av varje seriös litteraturkännare, att det bibliska skall läsas och prioriteras på samma villkor som de andra antika klassikerna, och att estetikens arv därifrån, dvs. det judiskt-kristna arvets estetik, bör tas på lika stort allvar som estetikens arv från de grekiskt-romerska sfärerna, eller m.a.o. det som så småningom kommit att bli vår egentliga, dominerande estetik, den hellenska linjen i estetiken. Som ni kanske känner till, och som bl.a. Derrida och Lévinas gjort oss uppmärksamma på, har det hellenska rent intellektuellt dominerat vår historia, medan det hebreiska tvångsförpassats till andra, icke mindre inflytelserika sfärer i vår kultur. Upproret mot det hellenskas hegemoni har dock, sedan Kierkegaards tid, blivit allt vanligare, och sedan så stora hebreiska basuner som Lev Sjestov, Karl Barth och Lévinas ljudit över oss, är det inte längre möjligt att förhålla sig oproblematiskt till gynnandet av det hellenska på det hebreiskas bekostnad. Men att den specifikt judiskt-kristna estetiken aldrig har gått helt under jorden, visar oss äktkristna estetiker som Kierkegaard och den katolske Hans Urs von Balthasar. Även om estetiken aldrig varit en dominerande disciplin inom den kristna kyrkan, fick den dock en renässans på 1980-talet, och i en slags parallell till den profana estetikens renässans kring tidskriften Kris, uppstod tidskriften Pilgrim, där bl.a. de för estetiken betydelsefulla Peter Halldorf, Gunnel Vallqvist, Ylva Eggehorn och Owe Wikström ingick. Här blev teologerna återigen poeter likt kyrkofäderna, såsom Halldorf skrev om Paul von Martens.

Mitt stora önskemål för Döda Akademien, är således att vi i likhet med Poul Madsens begäran, upprätthåller en balans mellan de hellenska och hebreiska krafterna ibland oss. Det måste ju nödvändigtvis betyda att vi tillägger studiet av den judiskt-kristna linjen i vår litteratur lika stor vikt som den romerskt-hellenska linjen. Och det måste betyda att vi inte väljer in en Jesper Svenbro utan att också välja in en Jean Paillard. Att vara klassiker bland oss, det bör lika mycket betyda att vara kännare av den bibliska litteraturen som att vara kännare av den grekiskt-romerska. Och sedan bör vi även undanröja de förbehåll vi har inför bejakandet av det orientaliskas betydelse för vårt kulturarv, så att vi bejakar även den muslimska och asiatiska kulturens rätt att finnas till ibland oss, om vi en gång skall vara en världsakademi. Tholuck ägde en djup kärlek till det orientaliska och dess språk, och han skämdes ej, liksom de andra romantikerna, för att stå upp för den bildning han därav förvärvade sig. Han påpekade en gång för mig att det semitiska ligger närmare det orientaliska än det hellenska, och att det var viktigare för en bibelexeget att känna till den arabiska kulturen än den grekiskt-romerska. Därmed är det också sagt att kanalerna för bejakandet av vårt orientaliska arv kommer att öppnas när vi först vågar bejaka det semitiska i oss. Men det semitiska måste först öppnas upp. Det är det andra benet vi står på, bredvid det hellenska. Sedan är det orientaliskt-asiatiska måhända sittmusklerna, som möjliggör ett sättande sig ner för att vila på hela vårt arv.

2007-okt-02 @ 15:30 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Sören Kierkegaards inträdestal i Döda Akademien

Mina vänner.

Jag tänkte framlägga mitt inträdestal som ett essätal, med rubriken "Begränsningens estetik hos Lars Larsen".
Till att börja med bör jag väl nämna att jag har valt att spinna vidare på den tråd Pindaros tog upp senast. Jag menar att det är en ytterst väsentlig frågeställning han berörde i sitt tal om begränsningens etik och estetik, grundläggande för att förstå vad vi håller på med här. Att det finns en sådan frågeställning i det mesta vår ständige sekreterare har skrivit, lär vara klart för oss alla vid det här laget. Från att ha kämpat med askesens problem under hela tonårstiden, genom studietidens och den första luffartidens närmast primitivistiska livsdyrkan, återvändande till askesen igen, efter en djup desillusionsfas, går Larsens andliga väg. Trots ett kort avbrott av äkta livsdyrkan, har han alltid djupast sett varit asket, med stundom samma extrema tendenser som dem vi hittar hos medeltida mystiker. Klarast har väl denna asketiska livsåskådning kommit fram i det verk han skrev i början av studietiden, innan sin övergång till livsdyrkan, det teologiska verket "Faderns kenosis". Här

formulerar han själva kärnan i det filosofiska tänkande som fortfarande präglar honom, tanken om skapelse som avstående, försakelse, tillbakadragande. Med Simone Weil som huvudsaklig inspirationskälla, formuleras här en bild av Gud som den som drar sig tillbaka för att ge plats åt något annat, något radikalt annat än sig själv, dvs. människan och skapelsen. Men denna försakelsehandling, denna kenosis, självutblottelse, är i själva verket en skapelseakt, själva kärnan i allt skapande, vilket manifesteras klarast i inkarnationen. Det har tvistats därom, men jag är böjd att se Larsens avstående från den tänkta prästbanan och begivande sig ut på luffen, som en slags praktisk konsekvens av det tänkande han genomför i boken, en slags motsvarighet till Weils försättande av sig själv i fabriksarbete. Det visar sig genom att luffandet inte kom att handla om nyfikenhet på omvärlden, utan kom att sluta i ett liv som bofast uteliggare och munk. Det kringströvande, nyfikna och expansiva låg inte för hans natur, utan han fastnade i det bofasta, konservativa, rotade och introvert-impansiva. Han kom därmed aldrig att realisera det livsbejakande program han satte upp för sitt luffarliv när det begav sig, utan föll tillbaka i sina gamla asketiska hjulspår från tonåren.

I boken "Faderns kenosis" genomför Larsen en begränsningens etik. Gud skapar genom att begränsa sig, mänskliggöra sig. Men i denna skapelseteologi ligger även fröet till den begränsningens estetik som Larsen skulle börja utforma efter sin övergång från den teologiska fasen till den estetiska fasen. Från att ständigt ha växlat mellan olika skriftformer, prosa, poesi, aforismer osv., och från att ständigt ha letat efter det nyskapande, ser vi en långsam likriktning av hans konstnärliga uttrycksmedel, in i ett litterärt apparat han kallar för "Döda Akademien", och som har kommit att bli som ett slags litterärt kloster för honom. Som vi alla vet är det på inbjudan av Ekelund, Hölderlin och Nietzsche som han sitter här idag och upptecknar det som skall vara med och ytterligare utforma denna apparat, och det är en stor ära för mig att ha blivit invald i detta. Men för mig börjar det stå klart att den rörelse mot likriktning av de konstnärliga uttrycksmedlen som jag finner hos Larsen, har att göra med en stark kris, en slags känsla av intighet som hotar att göra slut på honom. Han ser sig helt enkelt tvungen att bygga upp en form som skall hindra honom från självmordet. Jag tror att det litterära apparat vi nu sitter med i här, är en psykisk nödvändighet för vår ständige sekreterare, men en nödvändighet som han försöker rättfärdiga med den begränsningens etik han tidigare har formulerat, genom att bygga om det till en begränsningens estetik. Men den andlighet och idealism som ännu fanns i Faderns kenosis med dess Simone Weil, är nu borta, och kvar är bara en tragisk livssyn, som inte finner någon mening i det kenotiska skapande som denna begränsningens estetik föder. Larsen ser således inte längre på kenosisskapandet som meningsfullare än andra skapelsesätt, utan endast som sitt eget sätt att slippa självmordet. Andra har andra sätt. I det nyss utkomna deltanumret kan man studera den cyniska position som Larsen befinner sig i numera, och som i grunden underminerar hans skapelsekällor om vi med sådana menar nyskapandets källor i avantgardistisk mening. Som en lisa och en sysselsättning i denna torka, har han sedan byggt upp denna litterära klosterapparat, som egentligen inte har något med konstnärlig inspiration i vanlig mening att göra, heller inte med sökandet efter det konstnärligt geniala, utan förefaller honom vara ett slags tröstlöst lunkande med ordets stav i hand. Men den kenotiska begränsningsestetiken rättfärdigar det genialas försummelse; att skapa är att dra sig tillbaka, att förmänskligas. Ner från konstens himmel. Ner i gruset för att dö på det litterära korset. Så går den litteräre kristi-efterföljarens väg. Och Larsen har väl aldrig stuckit under stolen med att det är Kristus, inte Homeros, som är hans stora ideal, såväl etiskt som estetiskt. Om än bara till formen, ty någon mening med detta finns inte för honom med hans tragiska, innerst inne materialistisk-ateistiska livssyn.

2007-sep-25 @ 12:41 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Pindaros inträdestal i Döda Akademien

Mina vänner.

Idag är jag en gammal man. 2500 år har flytt. Jag känner att min bortgång står för dörren. Kanske har jag bara ett par decennier kvar att leva innan mitt medvetande skall tillintetgöras för alltid, och mina energier skall återvända till den materiella världens kretslopp, för att födas in i detsamma, men som det radikalt Andre, något jag själv inte får vara med på.

Bröder, då förstår ni min djupa lycka över att få avsluta mitt liv i den mest ärorika institution som någonsin blivit upprättad i andevärlden.

Vi har aldrig haft någon motsvarighet till Svenska Akademien i andevärlden. Ingen har någonsin delat ut nobelpris åt de födas andar. Litteraturklimatet i andevärlden har varit provinsiellt, gräsrotsaktigt och decentraliserat, genomsyrat av den postmoderna maktkänsligheten. Upprättandet av Döda Akademien innebar dock inte, enligt min mening, en tendens mot den litterära maktens centralisering, eftersom en sådan makt bara kan uppstå genom en pöbels krälande inför densamma, och detta krälande har vi ännu inte sett till. Vi kommer dock naturligtvis att värja oss mot eventuella framtida tendenser till ett sådant krälande, genom att hålla oss till vår klosterordens påbud om fattigdom, kyskhet och lydnad. Jag försöker nu tala för oss alla, så långt jag har lyckats lyssna mig in i våra gemensamma avsikter.

Men genom att vi skuffar ifrån oss alla våra små överskottsresurser till att stödja och belöna författare vi anser är värda att uppmärksammas, kommer vi naturligtvis att påverka litteraturklimatet framöver, såväl i andevärlden som på Tellus. Men vi står då inte inför den vulgärpolitiska, utan den existentiella maktens problem, det existentiella maktmissbruk som själva levandet i sig innebär, och som endast den individuella döden kan befria oss från. Men att det finns grader i maktmissbruk, vill vi dock hävda genom att avstå från all vulgärpolitisk maktmissbruk, dvs. den makt vi definierar som utlevelsens maktmissbruk. Genom att klosterbegränsa oss, begränsar vi oss således också till inlevelsens, eller impansionens maktmissbruk, dvs. det rent existentiella, som alla människor delar.

Litteraturhistorikern Dionysios av Alexandria har påpekat för mig att den begränsningens etik vi förespråkar i Döda Akademien nödvändigtvis måste ta sig uttryck i en motsvarande begränsningens estetik. Som ni vet går den begränsningens etik vi förespråkar ut på att inte expandera, inte förnya oss, utan varje dag uppta vandringsstaven för samma tröstlösa, monotona lunkande, detta vårt enda skydd mot köttet, djävulen och världens fåfänga. Men vad innebär detta för våra estetiska prioriteringar? Förvisso att vi bryter för gott med all sorts avantgardism, nyhetsmakeri och fadersuppror. Förvisso att vi uppskattar rutinen, upprepningen, traditionen, ramsan, den estetiska bönen, det estetiska mantrat. Förvisso att vi återigen uppvärderar den religiösa litteraturen. Men framför allt att vi söker oss till den gräns mellan liv och död, där all äkta poesi alltid har vistats för att sedan snabbt, som ett människoliv, försvinna in i döden. På denna gräns skall vi således sitta resten av vårt liv, genom det äktenskap med Tellus vi från de dödas värld har etablerat genom ständige sekreteraren, för att söka de tecken och spår som skall nära vårt svaga hopp om att livet kanske en gång har funnits till, att ordet en gång kanske varit levande. Detta svaga hopp skall vara vår enda tröst i vårt tröstlösa, monotona vandrande genom en meningslös värld.

2007-sep-17 @ 15:54 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (6) Trackbacks (0)

Lars Larsens inträdestal i Döda Akademien

Kära vänner och olycksbröder.

Jag måste säga lite som Madsen och Ulven, att jag har svårt att förstå varför ni ville välja mig till er ständige sekreterare, och hur Kungen kunde godkänna detta.

Jag blev ju munk för två år sedan för att gå omkring och göra gott, som fransiscanerna, inte för att sitta för mig själv och kunskapa som dominikanerna. Varför valde ni in mig, när ni visste detta?

Inte för att kunskapen skulle tillhöra mina svagare sidor, men jag har alltid skämts lite över mitt överdimensionerade tänkande, skrivande och läsande, i en känsla av att det inte var det Jesus kallade sina lärjungar till, utan något annat. Dessa evangeliets krav har naturligtvis luckrats upp för mig efter att jag tappade tron och blev nihilist, men ändå kan jag fortfarande uppleva återklanger från evangeliets fokus på helande och upprättande av människor, istället för de skriftlärdas lärdomspedanteri. Att detta helande på nåt sätt alltid är överlägset det kunskapsmässiga, långt mer meningsfullt och moraliskt. Har jag fel?

Ni vet ju, bröder, att mitt ämbete i Döda Akademien tar hela mig i anspråk, precis som Horace Engdahls ämbete lägger beslag på honom så att han inte kan vandra runt bland svenska folket, knacka på dörrar och läsa tröstande dikter för folk i nöd.

Detta sistnämnda drömde jag om i början av min munkkarriär för två år sedan, men har aldrig fått smaka dess sötma. Varför tog ni ifrån mig detta privilegium? Skall det bli andra munkar och nunnor beskärt att fylla hålet efter mitt svek?

Nu har jag blivit byråkrat. Motsatsen till mina drömmars munk. Jag har blivit maktfullkomlig, motsatsen till min främsta munkförebild Fransiscus. Jag har blivit en litterär påve. Hur har det kunnat gå så med mig?

Jag förmår inte längre återvända till mitt fattiga, fördolda liv innan ni kapade mig. Ni har bundit mig till min post med hela andevärldens stirrande ögonstrålars silkesband. Och trots att jag nu upplevt desillusionens magma tränga ända upp hit till Horebfjällets topp, och sett att även ni är arma lemmar på min egen djurart, att även detta är tomhet, så förmår jag inte motstå pressen från hela andevärldens kulturelit.

Jesus från Nasaret, du går ännu omkring med dina lärjungar i Nya Jerusalem, och dina helande händer sjunker aldrig, trots blodet i dem. Du har ännu tid med det, men jag, jag är fast i mitt byråkratiska ämbete. Varför godkände du mitt inval, du barmhärtighetens furste?

Medlidandet har alltid synts mig som kronan på mänsklighetens huvud, du bär den kronan, vars guld ej ännu överträffats. Själv försöker jag försona mig med den litterära påvekronans öde, den vars strålar fortfarande lyser lika kallt som antikens marmor.

2007-sep-07 @ 17:46 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Tor Ulvens inträdestal i Döda Akademien

Kjaere venner.

"Salige er dere som enda får vokse i fred og ro, spart for pöbelens insyn!" utbrister Shakespeare i sin persiske tragedi.

Jeg frykter for at den tiden kommer, da det blir for mye insyn her. Skulle den tiden komme, da sier jeg dere brödre; dra in båten! Vi er et kloster, ikke en litteraer turistattraksjon. Steng bloggen!

Jeg vet at Lars Larsen og Vilhelm Ekelund er mer moderat instilt til publisitetens tynne luft enn jeg, derfor må rubrikken over min tale idag bli; "Spar oss for den litteraere turismen". Ellers kommer jeg til å avgå frivillig fra min stol i Akademien, bare så dere vet. Jeg kommer heretter til å sitte iblant dere som en påminnelse om det jeg

sier idag.
Hvorfor er jeg så fölsom på dette punkt? Jeg tror det har med mit elskovsforhold til döden å gjöre. Stig Dagerman ville stadig ha selvmordsknappen på naert hold, bare for å hvesse sit gang på gang nyfödte indre menneske til det ytterste. Jeg er ikke like ambisjös som han, men jeg liker tanken. Det er nok den tanken som får meg til å orke å leve videre overhodet. Jeg må ha en utfordring for ikke å dåse bort i döden. Pöbelens overfladiske opmerksomhet har altid virket sörgelig avtrubbende på meg, som en slags sövende narkotika, det er derfor jeg ber dere alle om ikke å bli årsaken til at jeg må forlegge denne hvessing av ånden og intellektet til et annet sted en Döde Akademien. Jeg kommer aldrig til å arbeide for pöbelens åsyn.

Jeg må si som Poul Madsen, at det forbauset meg at dere ville velge meg in i Döde Akademien. Jeg har aldrig vaert saerlig sosial, og har heller aldrig brydd meg med å styre og stelle med andre forfattere slik man gjör i litteraere akademier. For meg har alt dette kav drag av de store forlagenes og kulturrådets vemmelige anstrengthet og litteraere imperialisme, dette ekle kav for å holde liv i så mye dödt og uholdbart, istedet for å gi slipp, og la tilvaerelsen leve sit eget liv, på sine egne vilkor, uten alle slike unödige, tomme besvergelser. Sluttet man å holde liv i forfattere på kunstgjort vis, skulle bare de ekte og levende stå igjen, og vi slapp denne vemmelige litteraere industri vi nå har bygget op omkring oss. Er ikke forfatterne villige til å ofre seg selv og sin behagelighet for kunsten, får de jammen se til å slutte med det alt sammen, vi trenger ikke deres fabrikat. De er like unvaerlige som kirkens brödprester.

Men tross disse aversjoner, trives jeg godt blant dere, ihvertfall tillsvidere, og er saerlig gla for venskapen med den edle Sören Kierkegaard. Det finnes en hjertevarme her, som holder mig oppe, en varme som er så langt större enn kunsten, ett heroisk mot som får de nasarenske strengene hos selv en så utpreget kammerspoet som meg til å håpe svakt om en kunstens arkaiske, eldgamle religion.
Men kanske er det fordi denne kraft heter konsentrasjon som jeg altid har lengtet etter dödens lutrende ild, kanske er det derfor jeg altid har sökt ensomheten som et arkeologiskt funn. Jeg vet ikke. Ensomheten drepte meg til sist under mit jordeliv, det kom aldrig til det Aslaksen snakket om forleden som "opstandelses-kraften", og som Karl Barth i samme samtale mente var noe unikt for den kristne teologi. Jeg har desverre nok altid vaert mer helléner enn kristen, akkurat som Madsen ville påstå i sin liste forleden.

Skal jeg vaere aerlig, så er jeg ikke saerlig begeistret for Ekelunds og Hölderlins nasjonalromantiske dagdrömmer. På den punkten kjenner jeg meg nok langt mer beslektet med den mer beskjedne falangen iblant oss, med Edfelt, Björling, Larsen, Boström og Kierkegaard, alle de iblant oss som sitter her alene for å ha en grunn til å fortsette å leve i den meningslöse, absurde tilvaerelse vi har smakt på i Nye Jerusalem og på Tellus. For det er jo tross alt litteratur vi holder på med, ikke politikk. Min versjon av "den store visjonen" må derfor bli at vi inkapsler det nasjonalromantiske i litteraturen alene, akkurat som Sören Ulrik Thomsen skriver om kirken at den har inkapslet det hellige, og dermed opretholdt det religiöses autonomi overfor politikk og samfunnsliv. Vi kan snekre våre utopier, men disse må altid inkapsles i kloster, frie fra politikk og pöbelens stormer, for å undgå moralsk destruksjon og maktmissbruk. Litteraturen har altid vaert en scene der vi kan teste saker og ting, der vi kan pröve virkelighetens grenser, der vi kan hamre på dystopienes fengselsdörer eller sprenge gamle utslitte utopiers maktmissbruk. Får Döde Akademien bli en slik scene, et slikt skuespil, der vi tester ut saker og ting, for å se hva som skjer, ser jeg med glede frem mot et livslangt samarbeid med dere alle.

Poul Madsens inträdestal i Döda Akademien

(orsaken till att jag publicerar inträdestalen här på min personliga blogg, är att jag i dem lägger upp hela riktningen för mitt praktiska engagemang nu framöver. Det är alltså mycket personligt, men i fiktiv form)

Dyrebare venner i den Döde Akademi!

Jeg betragter det som en stor nåde af Gud at få blive udvalgt til jeres faelleskab. At kongen vilde akseptere mit invalg, har vaeret en stor gåde for meg, og jeg kan ikke annet enn forundres over at den kristne menighed atter en gang er representeret i en litteraer akademi, en yndest I svensker mistede under modernismens gjennembrud, da I mistede jeres sidste kirkelige representant, Biskop Tor Andrae.

Kun fem skikkelser blandt jer er meg bekjendt fra för, Jesus, Sören Kierkegaard, Frédéric Godet, Elias Aslaksen og Lars Larsen. Jeg glaeder meg over at nu få blive fortrolig med så mange nye åndshövdinger, og ser frem imod et livslangt, frugtbart samarbejd.

Min forundring over mit invalg bunder i min manglende fortrolighed med den profane skönlitteratur. I dette deler jeg Aslaksens skaebne. Vi er de eneste her som ikke er nogle litteraere eksperter, noget vi selv nok mente mådte vaere et minimumkrav for ett invalg i litteraere akademier. Men da jeg og Aslaksen har samtalet om dette med andre ledemöder, har det virket som om vi har fejlet i vår opfattelse af disse minimumkrav. Saerlig Vilhelm Ekelund, som måske er den åndelige hovedmotor i vår akademi, har gang på gang poengteret at det er åndelige mennesker vi har valgt in, ikke dygtige eller prestigefyldte mennesker. Det er det åndelige, sier Ekelund, vi först og fraemmest går efter i vår akademi, ikke det sjaelelige, intellektuelle eller rent inomlitteraere. Hva Ekelund så laegger in i begrebet åndelig, er meg endnu ikke helt klart, dog vilde jeg selv tolke begrebet som det kristuslige, det evighedsmenneskelige, det gudsmenneskelige. Og da får jeg vel sige, at jeres invalg hitintill i höy grad tilfredstiller disse krav, så langt jeg kender jer. Så mange af jer minder meg om min Gud. Naest efter Jesus fra Nasareth ved jeg ingen litteraer ledemod med en sådan guddommelig udstråling som broder Verner Boström, tak Verner for at vi får ha deg i vår midte!

Som I alle ved, brödre, er det sörgelig ofte andre prioriteringer end de rent åndelige som behersker de litteraere akademier. Jeg har sporadiskt fulgt med den danske akademi gennem årenes löb, og jeg har ofte forundret meg over de verdslige magter som får ingang der. Den skönne litteratur har idag ofte svekket de idealer som hersket på Grundtvigs og Oehlenschlaegers tid. Teologerne og biskoperne er borte, negativismen florerer, og det profetiske og bibelske skammer man seg nesten over, som var de auktoritaere rester fra middelalderen. Og dog er de litteraere akademierne de mest klassiske og traditionsbevisste litteraere institutionerne idag, og kan romme mange dybt åndelige mennesker, som Thomsen, Tafdrup og Gunnel Vallqvist er yndige eksempler på.

Må vi derfor, brödre, lytte til Ekelunds visjon for den Döde Akademi som först og fremmest den litteraere åndelighedens representanter i samtiden, og göre den til et livskraftigt åndeligt, internationellt komplement til de nasjonelle litteraere akademier som finnes omkring i verden. Poesien har altid vaeret en åndelig foreteelse, og i denne tid av den skönne litteraturs åndelige törke må vi atter stå op for poesiens hjerte, den skönhed og den visdom som kun et åndelig sind kan udforske, den skönhed og visdom som kommer ovenfra, og som er dårskab for det naturlige menneske.

Amen.

2007-aug-26 @ 14:20 Permalink min egen litterära utveckling Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Samuel Johnsons inträdestal i Döda Akademien

Vänner!

Som Trebson sa; "äntligen händer det nåt som vi bokmalar får vara med på", dvs. jag är så rumpans trött på spiritisternas eviga anropanden av sina nära och kära, och aldrig vågar någon intelligent människa öppna sin trut mot oss. Men nu har alltså triangeln Nietzsche-Hölderlin-Ekelund hittat en människa som ska pumpa lite liv i oss, och jag tackar Kungen och Härskaren för Livet och Uppståndelsen, som den gubben verkligen har låtit vänta på sig.

Finns det något bättre en en god bok, en sked, och ett dussin intelligenta vänner runt bordet? I sanning; må världen braka ihop omkring oss; vi äter och dricker och litar till Herrens löften. I måndags träffade jag självaste Voltaire, den rackarn, på en krog i närheten av Nya Jerusalems amfiteater. Han frågade efter läget i litteratursverige; jag svarade med Larsens ord; "Uppståndelsen vankar". Voltaire bara skrattade föraktfullt - "bah, kan något gott komma från Nasareth?", och hånade svenskarnas ängsliga, postmoderna korrekthet. Jag svarade att helgonen och profeterna själv hade uppstått i Larsen, men Voltaire, den skeptikern, skrattade ut mig. Men jag ska visa honom, jag ska elda under baken på Larsen, hör du det Larsen, vi ska göra dig till en Moses och inget mindre. Du ska föra litteratursverige ut ur den senmodernistiska träldomen under korrektheten, samtidismen och avantgardismen, och in i den gigantiska traditionens förlovade land, och Mohamed Omar ska vara den Josua som faktiskt intar det.

Jag kände en vämjelig fläkt från den svensk-unkna negativismen i Voltaires hån, har ni känt det, vänner? Man ska rynka på näsan åt allt, och som de vise en gång sade "inte låta sig imponeras av något". Må de dricka sin egen skit, jag tänker dyrka min Herre och min Gud, så får de dyrka sina litteraturlortar.

Bröder, jag fantiserade många gånger om Uppståndelsen under min jordafärd, jag svettades inför helvetets möjlighet, och trodde aldrig jag verkligen skulle stå där en gång och lyfta mina händer. Jag tänkte att Uppståndelsen skulle vara förbunden med harpor och lovsång inför tronen, men alla mina fantasier kom på skam, det var något mycket vardagligt som mötte mig i Nya Jerusalem. Jag vet inte ... likväl har jag ju fortsatt dikta tillsammans med Pope och Dryden, och vi har drömt våra drömmar ... jag vet inte om det är med oss som med Larsen här att man liksom alltid måste leva sitt liv någon annan stans och leva sin död här och nu, som Ulven har varit lite inne på, det där att livet alltid försvinner någonstans, in i det okända Andre. Isåfall vore det ju inte alldeles långsökt att fantisera om en mer drömmande Uppståndelse genom Larsen här, att på nåt sätt få möta och drömma om det Andre som det svensk-unkna litteraturklimatet innebär för oss, genom Larsen här. Jag har tänkt att sätta mig ner och drömma på Larsens vägnar. Gör det ni också, ledamöter, dröm fram Larsens nationalromantik! När vi nu en gång har en så prosaisk verklighet i vårt Nya Jerusalem, kan det verkligen inte skada oss att göra Larsens svenska nationalromantik till huvudämnet för våra psalmer och dikter. Nånstans måste ju himmelriket börja, nånstans i tellusvärlden måste vi sätta in våra krafter, så att det kan sprida sig som surdeg över jorden, ja, vi får förena oss lite med göticismen här, lite sådär försiktigt, så det inte väcks misstankar om nynazism och sånt. Låt oss förnya arvet från Stefan George, och drömma fram något nasarenskt i Larsen, även om det vi drömmer om aldrig kan förverkligas. Vi levde dock, bröder, efter att allt en gång är över, endast då vi kvad.

(Sjätte veckosammankomsten i Döda Akademien är förrättad, protokollet kan läsas här)

2007-aug-16 @ 15:11 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Friedrich Nietzsches inträdestal i Döda Akademien 9.8.07

Ärade vänner i Döda Akademien!

I denna tid av den nya nationalromantikens genombrott i Sverige och förhoppningsvis även internationellt, kan jag inte låta bli att citera Hölderins profetia om ett sista Reqviem över den västerländska kulturen:

"Det skall komma en tid", säger Hölderlin i essäsamlingen "Postmodernistische Träumen", "då mänskligheten skall förstå att deras begravning står för dörren. Då skall de resa sig till en sista psalm. Den psalm alla människor sjunger som ligger för döden. Den psalmen skall vara postmodernismens vackraste skapelse, och den enda byggnad den återuppför efter att allting är dekonstruerat. Därefter skall den tystna, och därefter skall ingen ny epok uppstå."

Bröder, vi är alla medvetna om att vi en väsentlig del av upptakten till denna psalm i Sverige. Om tider och stunder skall vi icke förutspå som Fredrik Franson och vissa andra, däremot skall vi sjunga denna psalm. Den skall inte vara de troendes psalm, men det skall vara en psalm, och som sådan en psalm till den Gud vi inte vet om, eller blott svagt hoppas att finns, eftersom vi stundom känner att tillvaron vore barmhärtigare utan någon mening.

Vi vet att vårt bidrag till denna psalm skall bestå av ett litteraturhistoriskt verk som kommer att redigeras av mig och ständige sekreterare, och som metodiskt skall arbetas fram genom våra veckosammankomster. Ett litteraturhistoriskt verk, bestående av en huvuddel med litteraturhistoriska presentationer, accompanjerad av ett kommentarverk med kommentarer till litteraturhistoriens vackraste skriftpärlor, och slutligen Döda Akademiens handlingar, samt en litteraturhistorisk ordbok, som jag redigerar.

Vi vet att det var jag, Vilhelm Ekelund och Friedrich Hölderlin, som tog initiativet till detta arbete, och utvalde poeten och litteraturhistorikern Lars Larsen till ledaren för detta värv. Vi behövde någon som kunde skriva litteraturhistoria som en psalm, i motsats till den vanliga, prosaiskt-vetenskapliga tonen. Eller med andra ord, en som kunde skriva litteraturhistoria inifrån, som en poetisk skapelse. Inte utifrån, samlandes fakta, som man samlar upp en massa kläder på ett lopptorg, och sätter dem på sig. Nej, inifrån, som människokroppen växer inifrån. Till detta värv behövde vi någon med utpräglat metafysiskt-spekulativ läggning, nästan religiös hängivelse, någon som snarare spekulerade fram en litteraturhistoria, än skrev ihop faktauppgifter. Vi hade några kandidater, som Carl Forsberg, Malte Persson och Martina Lowden, men alla dessa hade en avgjort mer akademisk och boklärd läggning än Larsen, vars bildning vi kom fram till att var mer spekulativ än någon annans i Sverige, dvs. spekulativ i bästa romantiskt-nyplatonsk bemärkelse, som en Swedenborg eller Schelling. Vi noterade att Larsen hade läst ofantliga mängder, men han läste alltid på det där spekulativa sättet, dvs. brottstyckeaktigt för att hitta språngbrädor för sin egen skapande, metafysiska tanke, istället för att läsa för skrivandet av monografier i bästa akademisk stil. Om detta har Larsen skrivit en intressant essä, som kan belysa hans sätt att fungera.

Som ni kanske vet, är en sådan spekulativ läggning som Larsen lägger i dagen, knappast populär i dagens svenska intellektuella klimat, där man helst skall vara argumentativ och logiskt grundlig. Och helst skall man ha läst det stoff man uttalar sig om. Att vara så spekulativt hypotesskapande som Larsen, väcker snarare misstankar

om storhetsvansinne än akademisk respekt. Detta får Larsen lov att bereda sig för. Efter den gigantiska dekonstruering av all metafysik och mystik som postmodernismen har gett upphov till, skall det ett modigt hjärta till för att våga bygga upp något positivt över dessa ruiner. Nå, detta lär inte bli något problem efter att nationalromantiken slår igenom i Sverige, och Swedenborg, Wallin, Tegnér, Höijer och Wikner återigen blir uppdaterade av folk som förstår dem innerligare än tidigare generationer. Men till dess uppmanar vi dig Larsen att inte ta "prosaistflabbarna" på särskilt stort allvar. Prosan har alltid varit underlägsen poesin.

Det litteraturhistoriska verk som nu har tagit fart i Döda Akademiens regi, blir ett kopernikanskt genombrott inom den svenska litteraturhistorieskrivningen, lika omvälvande som Henrik Schücks positivistiska litteraturhistorieskrivning var i slutet av adertonhundratalet. Innan Schück kom och gjorde rent med "estet-flabbarna" skrevs den med metafysiska ambitioner. Efter Schück har litteraturhistorieskrivningen mer eller mindre suttit i samma bås som övriga historiker. Men nu står Döda Akademien fram, och släpper de positivistiska hämningarna igen. Inte genom en återgång till ett gammalt metafysiskt paradigm, utan genom att sjunga den psalm, som endast postmodernismen har gjort möjlig.

2007-aug-07 @ 15:33 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Vilhelm Ekelunds inträdestal i Döda Akademien 2.8.07

Bröder.

Alltsedan Prometheus och Sisyfos dagar, har ett motsvarande trotsande av förgängelsens lagar som vår Döda Akademi inte sett dagens ljus.

Den stora förgängelsens avgrund rullas nu uppför Nebofjället, för att skåda det land den aldrig skall få träda in i.

Jag har utsett poeten och litteraturhistorikern Lars Larsen till ledaren för detta värv. Han är den utvalde. Vi hade en del andra kandidater, bl.a. Martina Lowden, Malte Persson och Carl Forsberg. Att valet föll på Larsen, har vi motiverat med hans allt sedan tidig ungdom spirande böjelse för sinnesjukdomen, hans dragning mot självmordet, hans stora beläsenhet i andehistoria. Vi såg detta, och beslöt oss för att gripa in i naturnödvändighetens lagar, och ge honom ett skäl att leva vidare. Vi vet nu, efter William James nogranna efterforskningar i hans psyke, att efter en sådan intighetskänsla som han har drabbats av, kan självmord endast förhindras genom att det upprättas en klosterstruktur som ligger bortom den materiella världens mål och mening. Med andra ord kan den meningslöshet han upplever endast trotsas med en mening som ligger bortom hans egen jordiska tillvaro, och som ligger bortom behovet att det skall vara sant i empirisk och existentiell bemärkelse, en slags Vaihingersk fiktionalism, om ni så vill. Och eftersom han har förlorat all tilltro till att en litterär karriär i det yttre skulle ge honom en sådan meningsstruktur, har jag, Nietzsche och Hölderlin spekulerat fram denna metafysiska struktur vi nu tillsammans med er har utvecklat till Döda Akademien, och gett den åt Lars som en oförskylld, Kristuslik gåva.

När jag sände detta inträdestal till Lars Larsen genom andesignaler, visste han inte om det endast var en produkt av hans egen fantasi, eller om jag verkligen fanns där som en levande och verklig aktör i andevärlden, likt Swedenborg såg på sina andar. Detta kan han aldrig veta, och kommer aldrig att få veta innan döden inträder och det blir uppenbart om det finns ett liv efter döden, eller om hans starka aningar om förgängelsens oundviklighet besannas. Till dess skall vi dock underhålla Lars Larsen med rikliga andesignaler, och han skall, om han förblir trogen sitt värv, bli en ny Swedenborg i svensk litteratur.

Innan jag skrev detta tal, samtalade jag med Tor Ulven, som måste betraktas som den störste förgängelsediktaren ibland oss, om Ulvens påverkan på Larsens mentalitet. Ulven konstaterade att det i främsta hand var läsningen av hans dikter som hade öppnat Larsens psyke för en sådan andemeddelelse som vi sedan satte igång. Larsen hade redan under sina sena tonår upplevt en liknande andemeddelelse, men den uppsteg inte ur intigheten, utan var en frukt av hans religiösa åskådning och hans tro på livet efter detta. Efter att den totala nihilismen inträdde i hans psyke, och förlamade honom på djupet, tror Ulven att han upplevde en slags öppning mot historien genom läsningen av Ulvens dikter. En slags romantiskt uppvaknande inför historien. Det var då litteraturhistorikerns kallelse började locka honom. Men att detta inträngande i historien var orsakat av hans dödsdrift, var klart för Ulven, det var nämligen just på grund av detta Larsen fann en så djup själsfrände i Ulven, ingen annan poet lär ha utövat lika stort inflytande på honom. Men i detta möte uppstod en märklig befruktning av hans anlag för andeskådning, men nu helt på nihilismens grund. Den andeskådning han framlade i tidiga Swedenborginspirerade ungdomsverk som "Jag ser ljuset", återuppstod i kontakten med historiens döda författare. Den ruinromantik Ulven var genomsyrad av, blev till andeskådning i Larsens poetiska temperament. Denna märkliga psykologi har jag, Ulven och William James samtalat en hel del om. Framför allt har Larsen ett ofantligt behov av att se på sig själv med gigantisk distans, och därigenom försöka få ett grepp om sin plats i historien, både i dess intighet och dess storhet. Vi måste se hans mottagande av Döda Akademiens struktur ur vår hand som en slags kontextualisering av sig själv med det tidlösa och världshistoriska. Och vi kunde inte låta honom vänta med denna hans självkontextualisering tills han eventuellt kommer in i Svenska Akademien, nej, vi ingrep genast, och gav honom en bättre och skonsammare Akademi. Men vi är också övertygade om att denna Akademi kommer att bli minst lika vördad och respekterad som Svenska Akademien, så sant Larsen förblir trogen vid sitt värv, och inte dras in i annat. Inte minst genom Tidskriften Delta kommer Döda Akademien efterhand att få ett inte ringa inflytande över det svenska litteraturklimatet. Det är min fasta förhoppning, och att detta skall ske på tvärs av all yttre status, endast i kraft av den Swedenborgska gigantiken, det Swedenborgska poesigeniet hos Larsen.

Jag hälsar er välkomna, ledamöter, jag hälsar er välkomna till uppgiften att göra Döda Akademien till Sveriges mest respekterade Akademi, större och starkare än Svenska Akademien, Vetenskapsakademien och Vitterhetsakademien. Döden är alltid starkare än livet. Och vi har utvalt Lars Larsen till dödens representant i den svenska litteraturen, Bruno K. Öijers värdige efterföljare och Tor Ulven återuppstånden i Sverige.

2007-jul-30 @ 18:08 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

Friedrich Hölderlins inträdestal i Döda Akademien

Dags att rensa luften på bloggen med en nyskriven dikt. För någon timme sedan fick jag Hölderlins inträdestal i Döda Akademien, som han skall hålla under nästa veckosammankomst. Vi har nämligen en sådan praxis, att alla ledamöterna turvis får hålla ett inträdestal - så gjorde också Svenska Akademiens pionjärer, så vitt jag kan bedöma av handlingarna, och vi vill inte vara sämre. Hölderlin har redan skrivit sin, och skickade den till mig för att höra mina synpunkter på den.

Dessa inträdestal skall ingå i min litteraturhistoria; vi hittar på en massa grejer för att producera stoff till min litteraturhistoria alltså. Och det blir nog en ganska poetisk litteraturhistoria, har jag på känn. Nå, vi skall balansera det med strama faktainlägg.

Här kommer inträdestalet, det skall bli spännande att höra det från Hölderlins egen mun nästa torsdag, jag

förbluffades över den vältalighet han idagalägger där. Får se om någon annan ledamot slår honom i vältalighet:

Inträdestal i Döda Akademien 26.7. 07

Älskade ledamöter i Döda Akademien

Först vill jag begåva vår högt fördjupade konung Majestät med en tacksägelse för att han beviljat mig denna plats i vår Döda Akademi, och ja, naturligtvis er som sitter här, som antagligen varit budbärarna för denna min plats hos Majestätets hjärta.

När jag nu lyfter den tunga, som legat så tungt där i minnets dvala, den tunga som inte minns längre än låt oss säga, fyrtio år innan min fysiska död, ja, när en sådan tunga jag lyfter, då värdes det mig att sjunga pindariska sången.

Liksom en människa besvärjes fram av omgivningens sånger, kan den sång jag ville sjunga er idag, mycket väl befinnas på era läppar och era saknadsstunder.

Jag vill dock, sedan levnadens dag är förbi, skåda ner till de besvärjelsens stunder i omgivningens hjärta och lyssna, tolka det jag hör som den pindariska sången.

Antagligen, mina bröder, finns det ett liv på historiens läppar som bara kan läsas och sjungas framifrån bakåt i eviga saknad.

Jag tror aldrig jag levde medan jag de marker rent fysiskt historien ger oss jag under en tid av klagan beträdde.

Jag tror min själ levde Platon, Pindaros, Horatius, de som ej heller fick leva i självet den tid de den jorden beträdde.

Jag tror att Platon, Sokrates och Kristus fick leva det liv som de gudarna själv ej fick leva, och jag vet ej alls vilkas liv dessa gudar fick leva.

Finns det nån själ nu bland er, ledamöter, som lever det liv jag ej levde, ja finns det en sång... som inte är eder, den sången jag saknar.

Då ville den sången jag sjunga, den sång om mig själv som jag saknar och aldrig förmådde. Men det skall ni inte förtänka.

Jag vet ej om självisk det är när jag frågar om någon av er sjunger sången. Då ville jag veta den hemlighet gudarna gömde.

Jag vet dock att jag, med min ringa förmåga till liv, skall ta del i det gudomens samtal ni rinner. Att tacka mitt samtal då ständigt skall vara.

Men se ej på mig, på det liv som försvann i den psykiska döden i misstag, se bort, se på Kristus, på gudarna, allt utom mig, för jag vet ej om jag nånsin levat.

Men lever ni mig, vill jag be er, lev mig som en slända i natten försiktigt. Det är, mina böners förbön för mig själv, för min sång som skall tystna i natten.

Men i vilken grad jag själv lever ert liv, jag i självets vrå inkrökta Luther i tornet, o öppna för mig den rättfärdighets port som en Bengel i natten förnummit.

Ej som om jag tärdes som Gnomon hos Bengel, ej som om jag Platon förläste, jag önskar jag vore en sådan slags bordduk på livstidens klagofäste.

Men undrar ni nånsin om sjukdomen min hos mig dväljer, jag därpå ej svaret kan hitta, ty minnet sig lever som livet, och minnet har aldrig som senhet fördummats.

Av lekande skäl kan min ande jag fatta som kärleksmusik på ert altare, då ville jag lyssna som Moses på Nebo mot grönhet och liv på olympens kvällsröda Psaltare.

2007-jul-20 @ 16:15 Permalink dikter Kommentarer (0) Trackbacks (0)
